

UZASADNIENIE

M. W. (1) oskarżono o to, że :

w dniu 25 września 2015 r. w Ł. przy ul. (...), w sklepie (...), dokonał zaboru w celu przywłaszczenia czterech gier komputerowych o łącznej wartości 786, 00 zł na szkodę firmy (...),

tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi wyrokiem z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie sygn. akt VI K 177/16

1. uznał oskarżonego M. W. (1) za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, czym wyczerpał dyspozycję art. 278 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. wymierzył mu karę 8 miesięcy pozbawienia wolności ;
2. na podstawie art. 44 § 2 k.k. orzekł przepadek dowodu rzeczowego w postaci śrubokrętu dł. 20 cm z czernopomarańczową rączką wymienionego w wykazie dowodów rzeczowych numer (...) pod poz. 1 na karci 59 akt sprawy;
3. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 886, 02 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania w sprawie.

Powyższy wyrok zaskarżyli oskarżonego oraz jego obrońca.

Oskarżony w apelacji podniósł, że nawet nie wie kiedy zapadł wyrok i dlaczego nie został poinformowany o rozprawie głównej. Kwestionuje również wymiar kary.

Obrońca oskarżonego zaskarżył przedmiotowy wyrok w całości.

Orzeczeniu temu zarzucił:

1. naruszenie przepisów postępowania, mających wpływ na treść rozstrzygnięcia, a mianowicie:

a) art. 117 § 2 k.p.k. w zw. z art. 6 k.p.k. w zw. z art. 132 § 1 i 4 k.p.k. w zw. z art. 133 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 374 § 1 k.p.k. – poprzez przeprowadzenie rozprawy głównej w dniu 10 marca 2016 r. (jako pierwszej rozprawy głównej) i uznanie, iż pismo w postaci zawiadomienia o pierwszym terminie rozprawy głównej, które zostało skierowane na znajdujący się w aktach sprawy adres oskarżonego, należało uznać za prawidłowe doręczenie – podczas, gdy od dnia 2 grudnia 2015 r. oskarżony M. W. (1) nie przebywał pod wskazanym adresem z uwagi na fakt osadzenia w warunkach izolacji penitencjarnej (Areszt Śledczy w Z., a następnie Areszt Śledczy w S.), co uniemożliwiało osobiste doręczenie w/w zawiadomienia oskarżonemu, jak również doręczenie innej (niż oskarżony) osobie (art. 132 § 4 k.p.k. w zw. z art. 132 § 2 k.p.k.), w tym w szczególności z uwagi na fakt, iż w aktach sprawy (k. 89 – notatka urzędowa) znajduje się informacja o osadzeniu oskarżonego w w/w jednostce penitencjarnej, a w konsekwencji pozbawiło oskarżonego realnego prawa do obrony, tak zarówno poprzez brak możliwości osobistego uczestnictwa na terminie rozprawy głównej w dniu 10 marca 2016 r., jak również złożenia ewentualnych wyjaśnień w postępowaniu przed Sądem (na co oskarżony wskazywał w toku przesłuchania w postępowaniu przygotowawczym – k. 37v.), zważywszy na fakt, iż w toku postępowania jurysdykcyjnego oskarżony nie korzystał z pomocy obrońcy;

a także niezależnie od w/w zarzutu, przy tylko hipotetycznej akceptacji oceny materiału dowodowego przeprowadzonej przez Sąd meriti:

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę skarżonego rozstrzygnięcia i mający wpływ na jego treść, a polegający na bezzasadnym przyjęciu, iż oskarżony M. W. (1) swoim zachowaniem wypełnił dyspozycję typu podstawowego przestępstwa kradzieży – podczas, gdy biorąc pod uwagę okoliczności (przesłanki)

determinujące określenie stopnia społecznej szkodliwości czynu w/w oskarżonego – w rozumieniu art. 115 § 2 k.k. – możliwe było zakwalifikowanie zachowania oskarżonego co najwyżej jako wypełniającego dyspozycję typu uprzywilejowanego określonego w treści art. 278 § 3 k.k.;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę skarżonego rozstrzygnięcia i mający wpływ na jego treść, a polegający na bezzasadnym uznaniu, iż sytuacja rodzinna, osobista oraz majątkowa skazanego umożliwia uiszczenie przez oskarżonego zasądzonych kosztów postępowania na rzecz Skarbu Państwa – podczas, gdy biorąc pod uwagę fakt, iż oskarżony M. W. (1) jest osobą odbywającą karę pozbawienia wolności, a nadto nie posiadającą majątku, źródeł utrzymania, jak również bez zawodu, o wykształceniu podstawowym – brak było podstaw do takiej oceny i rozstrzygnięcia;

a także, niezależnie od w/w zarzutów:

4. rażąco niewspółmierność (surowość) kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec oskarżonego M. W. (1), przekraczającą swoją dolegliwością stopień winy i społecznej szkodliwości czynu, jakiego dopuścił się oskarżony, wynikającą z nieuwzględnienia przez Sąd meriti w sposób dostateczny okoliczności łagodzących zachodzących po stronie oskarżonego, w tym w szczególności przyznania się do zarzucanego czynu, jak również okoliczności popełnienia w/w czynu, w tym wysokości szkody wyrządzonej przestępstwem lub wartości przywłaszczonego mienia oraz nadmiernym wyeksponowaniu okoliczności obostrzających, jakie miały zachodzić po jego stronie, w tym w szczególności jego uprzedniej karalności.

Podnosząc powyższe wniosł o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu jako Sądowi I instancji,

ewentualnie o:

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zakwalifikowanie zachowania oskarżonego przypisanego w punkcie 1 sentencji skarżonego wyroku jako wypełniającego znamiona typu uprzywilejowanego przestępstwa kradzieży określonego w art. 278 § 3 k.k. i wymierzenie kary ograniczenia wolności;

- zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania;

- zasądzenie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy oskarżonego nie jest pozbawiona słuszności, a zawarty w niej wniosek o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu Sądowi zasługiwał w pełni na uwzględnienie.

Sąd ad quem całkowicie podzielił zarzut podniesiony w apelacji obrońcy w punkcie 1 oraz jego uzasadnienie, uznając, iż Sąd Rejonowy dopuścił się rażącego naruszenia wskazanych przez obrońcę przepisów prawa procesowego, w tym pozbawiających oskarżonego prawa do obrony, co mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia. Podkreślić równocześnie trzeba, że uchybienia te nie były zawinione przez oskarżonego, gdyż ten wprawdzie osobiście nie zawiadomił ani prokuratora, ani też sądu o fakcie zatrzymania i osadzenia w jednostce penitencjarnej, ale bez wątpliwości informacja ta znajdowała się w aktach sprawy i była dostępna dla tych organów – notatka urzędowa z dnia 04.12.2015 r. (k. 89). Z notatki tej wynika, że od dnia 2 grudnia 2015 r. oskarżony przebywał już w areszcie. Okolicznością oczywistą i obiektywnie ustaloną jest, że oskarżony nie odebrał osobiście wezwania na termin rozprawy wyznaczonej na dzień 10 marca 2016 r., wysłanego na jego adres domowy – dla doręczeń i nie podpisał się nazwiskiem (...) na elektronicznym potwierdzeniu odbioru (k. 13).

Sąd I instancji w toku rozprawy głównej w dniu 10 marca 2016 r. podczas sprawdzania obecności stron, stwierdził, iż „Oskarżony M. W. (1) nie stawiał się, o terminie powiadomiony prawidłowo„ (k. 16 – protokół rozprawy). W konsekwencji tej konstatacji, Sąd Rejonowy postanowił, na podstawie art. 374 § 1 k.p.k., wobec uznania obecności oskarżonego za nieobowiązkową, prowadzić rozprawę pod nieobecność oskarżonego M. W. (1), o terminie zawiadomionego prawidłowo. Podnieść należy, że oskarżony nie korzystał wówczas z pomocy obrońcy, a z akt nie wynika, czy został prawidłowo zawiadomiony o zwolnieniu z obowiązków jego obrony wyznaczonego wcześniej obrońcą z urzędu (k. 5 – zarządzenie).

Analiza akt sprawy, jak również obowiązujących przepisów procedury karnej w zakresie doręczeń przesyłek sądowych, daje podstawy do stwierdzenia, że doszło do nieprawidłowego powiadomienia oskarżonego o rozprawie, co w konsekwencji winno zostać uznane za niepowiadomienie o niej wcale i w rezultacie zaniechanie przeprowadzenia jakichkolwiek czynności procesowych w toku postępowania sądowego, w tym w szczególności rozpoczęcia przewodu sądowego. Należy uznać, że oskarżony M. W. nie został w ogóle powiadomiony o terminie rozprawy głównej wyznaczonej na dzień 10 marca 2016 r., co obligowało sąd do uznania, iż doręczenie oskarżonemu wezwania było nieprawidłowe, a w konsekwencji obligowało do zaniechania przeprowadzenia jakichkolwiek czynności procesowych w toku postępowania sądowego.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 lipca 2016 r., sygn. akt V KK 187/16, opubl. L., stwierdził: „nieprawidłowe zawiadomienie o rozprawie jest równoznaczne z niepowiadomieniem o niej i w rezultacie implikuje zawsze koniecznością zaniechania jej przeprowadzenia, o czym wprost stanowi przepis art. 117 § 2 kpk.” (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 23 marca 2016 r., IV KK 74/16, opubl. Prok.i Pr. 2016/6/6, L., www.sn.pl, Prok. i Pr. 2016 nr 6, poz. 6, Numer 1419359).

Przeprowadzenie przez sąd pierwszej instancji rozprawy w dniu 10 marca 2016 r. stanowiło postąpienie wbrew nakazowi z art. 117 § 2 k.p.k., skoro nie było rzeczywistych przesłanek do uznania, iż oskarżony M. W. (1) o terminie i miejscu tej rozprawy został prawidłowo zawiadomiony.

Zauważyć nadto trzeba, że z k. 58v. zbioru A wynika, że oskarżony był pouczone o treści art. 139 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 czerwca 2015 r., a zatem nieaktualnej w czasie gdy toczyło się postępowanie przygotowawcze w niniejszej sprawie. Zatem nie można nawet mu zarzucać, że nie zawiadomił organów prowadzących postępowanie karne o zmianie miejsca pobytu z powodu pozbawienia wolności w innej sprawie, gdyż o konieczności takiego zawiadomienia nie został pouczone.

Konsekwencją w/w uchybienia jest również naruszenie wynikającego z treści art. 6 k.p.k. prawa oskarżonego do obrony, skoro został pozbawiony możliwości osobistego uczestnictwa w rozprawie, zajęcia stanowiska procesowego, składania ewentualnych wyjaśnień, co w konsekwencji prowadzi do konstatacji, iż wskazane uchybienie miało istotny wpływ na treść zapadłego w sprawie rozstrzygnięcia.

Nadmienić trzeba, że w podobnych sytuacjach, w których dochodziło do rozpoznania sprawy na rozprawie odwoławczej podczas nieobecności oskarżonego, nieprawidłowo zawiadomionego o jej terminie, Sąd Najwyższy konsekwentnie akcentował, iż takie postępowanie stanowiło nie tylko obrazę art. 450 § 3 k.p.k., ale było równoznaczne z naruszeniem prawa oskarżonego do obrony w stopniu mającym bezspornie istotny wpływ na treść orzeczenia (por. wyroki SN z dnia 03.09.2009 r., V KK 159/09, OSNwSK 2009, Nr 1, poz. 1807 oraz z dnia 15.07.2009 r., III KK 990/09, OSNwSK 2009, Nr 1, poz. 1531).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Okręgowy uznał, iż ranga wykazanych w niniejszym uzasadnieniu oraz w środku odwoławczym obrońcy naruszeń prawa procesowego, jakich dopuścił się Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok, jest tego rodzaju, że skutkowały one naruszeniem prawa oskarżonego do obrony i mogły mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Stwierdzenie tego uchybienia było wystarczające do wydania orzeczenia kasatoryjnego i przekazania sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, rozpoznanie zaś pozostałych uchybień podniesionych w apelacji obrońcy oraz apelacji samego oskarżonego byłoby przedwczesne (art. 436 k.p.k.).

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy powtórzy w całości postępowanie dowodowe z ewentualnym udziałem oskarżonego, respektując poczynione przez sąd ad quem uwagi oraz przepisy prawa karnego procesowego.

Na podstawie § 2, § 4, § 17 ust. 2 pkt 4 i § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1801), zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz adwokata J. G. kwotę 619, 92 złotych tytułem nieopłaconych kosztów pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu przed sądem drugiej instancji, wraz z podatkiem VAT, uwzględniając ilość terminów rozprawy, charakter sprawy i nakład pracy obrońcy.